

העותרים:

1. תנו לחיות לחיות (ע"ר)
2. אנונימוס – עמותה לזכויות בעלי-חיים
שתיהן על ידי המחלקה המשפטית של תנו לחיות לחיות
רח' דב פרידמן 8, ת.ד. 3602, ר"ג 52136
טל': 03-6241776, פקס: 03-6241779

- נ ג ד -

המשיבים:

1. מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות
על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
טל': 02-6466590 פקס: 02-6467011
2. דה לוי תוצרת חקלאית בע"מ
3. איילות תוצרת חקלאית בע"מ
שתיהן על ידי עו"ד אמיר רנן
טל': 03-5788770 פקס: 03-5788771
4. עגלי תל שיווק בקר בע"מ
5. ראשי בקר בע"מ
6. משק תמיר נהלל בע"מ
7. משק אלי לוין
ארבעתם ע"י ב"כ ממשרד עו"ד גיל להב
מרח' מנחם בגין 56 ד', קריית אונו, 5552381
טל': 03-6128040 פקס: 077-5558075
8. בקר תנובה שותפות מוגבלת רשומה
ע"י ב"כ עו"ד איתמר ענבי, נירה קורי ו/או יונתן פרידמן
טל': 04-8546666 פקס: 04-8546677
9. בית מטבחים דבאח בע"מ
10. סאלח דבאח ובניו בע"מ
11. בקר וכבשים דבאח בע"מ
ע"י עו"ד גילי שפר ואח'
טל': 04-8371505 פקס: 04-8370231
12. אמפ"י התאחדות מפטמים ישראלית
ע"י ב"כ המשיבות 2 ו- 3

תגובה מטעם משיבים 4-7 להודעה מעדכנת של

העותרים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 25.12.16, מתכבדים המשיבים 4-7 (להלן – "המשיבים") להגיש תגובתם להודעת העדכון שהוגשה מטעם העותרים.

כל ההדגשות אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.

דין העתירה במתכונתה הנוכחית להימחק :

2. המשיבים יחזרו על טענתם שדין העתירה במתכונתה הנוכחית להימחק, וכי אין להשלים עם "הודעה מעדכנת", לאחר שנטען על ידי העותרים כי אירעו שינויים מרחיקי לכת בתשתית העובדתית מאז הוגשה העתירה. דינה של הודעת העדכון והעתירה במתכונתה הנוכחית הושאר להכרעתו של ההרכב, וזאת כאמור בהחלטתו של כב' השופט א. רובינשטיין מיום 25.12.16.

3. במסגרת ה - "הודעה מעדכנת", המשתרעת על פני עמודים רבים 1 - 12 מסמכים חדשים שצורפו לראשונה, העותרת הלכה למעשה, מעלה טענות חדשות ואף מבקשת לערוך "מקצה שיפורים". כך, לדוגמא, היא מבקשת לצרף דו"ח חדש של ד"ר סימפסון (צורף כנספח 36). בהקשר זה נזכיר, כי העותרים ביססו חלקים גדולים מעתירתם על דו"ח קודם של ד"ר סימפסון (צורף כנספח 1) וכעת מבקשים "להגניב" דו"ח מתקן של ד"ר סימפסון.

4. נחזור ונזכיר, כי בדו"ח הראשון של ד"ר סימפסון, אשר צורף על ידי העותרים לעתירתם, לא הייתה כל אמירה בדבר הצורך בהפסקת משלוחים חיים בהתאם לסעד אותו מבקשים העותרים בעתירה.

עתירות חדשות שהגישו העותרים :

5. יתרה מכך, באשר להשארת העתירה במתכונתה הנוכחית וקבלת הודעת העדכון, יצינו המשיבים, כי העותרים לא הציגו בהודעתם תמונה מלאה של השינויים שאירעו בשנה שחלפה. הדברים אמורים בעיקר לעתירה שהגישו העותרים לאחר העתירה דנן במסגרת בג"צ 8488/16 שהוגשה ביום 3.11.16. במסגרת העתירה האמורה, מבקשים העותרים, הלכה למעשה, שלא להתיר יבוא של בשר שנשחט עבור השוק המקומי בבתי מטבחים אשר לא עומדים בסטנדרטים הנדרשים מבתי מטבחים בישראל ומהסטנדרטים הנדרשים על ידי ארגון בעלי החיים העולמי. העותרים מציינים בעתירתם, כי עגלים הנשחטים לבשר עבור השוק המקומי בחו"ל, בעיקר בבתי מטבחים באמריקה הלטינית, עוברים התעללות על ידי שחיטה בשיטות "מצמררות ואכזריות" כהגדרת העותרים בעתירתם האמורה.
- שני עמודים ראשונים של העתירה מצ"ב ומסומנים כנספח מס' 1

6. משמעות הדבר, שככל שעתירתם האמורה של העותרים תתקבל, הרי שיופסק יבוא בשר לישראל ממדינות אמריקה הלטינית (דוגמת, מותג בשר "אנגוס" המיובא מארגנטינה) וכל מדינה אחרת אשר בתי המטבחיים אינם עומדים בסטנדרטים שהעותרים סבורים שהם צריכים לעמוד. פשיטא, שיש לכך השפעה ישירה על טענות העותרים בעתירה דנן באשר לקיומה של חלופת יבוא בשר מצונן במקום יבוא עגלים. אין גם חולק, **כי יש בכך להעיד שדווקא יבוא בשר גורם לעגלים סבל רב לאין שיעור, כך לשיטת העותרים, מאשר יבוא של עגלים חיים לישראל**, אשר נוהגים בהם לאחר הגעתם לארץ, על פי אותם כללים ונהלים שהעותרים סבורים שיש ליישם בחו"ל. **בוודאי שיש בעתירה החדשה להשפיע על טענות העותרים בעתירה דנן, ובוודאי שיש משום סתירה בין טענות העותרים בעתירה דנן לעתירה החדשה.**

7. לא ניתן גם להתעלם מהתחושה שהעותרים פועלים בשיטת "הסלאמי" מתוך מטרה להשיג את מטרותם העיקרית - והיא מניעת אכילת בשר. כך, **בעתירה אחת תוקפים יבוא בעלי חיים חיים ומצביעים על אפשרות יבוא בשר, ובעתירה מאוחרת תוקפים את יבוא הבשר**. לא מן הנמנע, כי בעתירה נוספת אף יטענו כי אין לייבא בשר של עגלים מחו"ל אשר גודלו בתנאים שאינם עומדים בסטנדרטים שהעותרים סבורים שהם צריכים לעמוד בהם.

8. מכל מקום, אך ברור שיש קשר הדוק בין הטענות בשתי העתירות. על אף זאת, לא מצאו לנכון העותרים להביא לידיעת בית המשפט הנכבד בהודעת העדכון את דבר קיומה של העתירה האמורה שהוגשה על ידם רק לאחרונה.

9. עתירה נוספת, הקשורה לעתירה שבכותרת, שהגישו העותרים לאחר הגשת העתירה דנן, הינה **בג"צ 7516/16** אשר הוגשה ביום **27.9.16**. בעתירה האמורה, תוקפים העותרים את החלטת משרד הכלכלה לתת סובסידיה של 30 מיליון ש"ח לבתי מטבחים מקומיים לצורך עידוד התחרות והוזלת מחיר הבשר לצרכן.

שני עמודים ראשונים של העתירה בבג"צ 7516/16 מצ"ב ומסומנים כנספח מס' 2

10. בהודעת העדכון שהגישו העותרים בעתירה שבכותרת נטען על ידם, כי יבוא בשר מגלם הפחתת מחיר לצרכן, הגברת התחרות, ומניעת הריכוזיות של המשיבים 8-11 בשוק. לעומת זאת, בעתירה 7516/16 הם מבקשים למנוע מבצוע צעד כלכלי אשר נועד להשיג בדיוק את התועלות האמורות.

11. יתרה מכך, במסגרת בג"צ 7516/16 טוענים העותרים, בין היתר, כי מדובר בסובסידיה ל – "תעשייה המייצרת מזון החשוד כמסרטן, ושידוע כמגביר את הסיכון למחלות לב וכלי דם....מדובר באחת התעשיות המזיקות ביותר לסביבה...". וכן כי עסקינן "במוצר הפוגע בבריאות הציבור ומסכן אותה". הנה כי כן, טענות לעניין ריכוזיות בענף, או המחיר לצרכן בעתירה ובהודעת העדכון נטענות על ידם מהפה אל החוץ, שכן כפי שניתן לראות, מטרתן אחת היא - להביא להקטנת הצריכה, עד למניעתה, של בשר בקר, באופן התואם את עמדתה האידיאולוגית.

12. לא למותר לציין, כי גם את דבר הגשת העתירה בבג"צ 7516/16 בחרו העותרים שלא לציין במסגרת הודעת העדכון.

התייחסות לטענות העותרים בהודעה:

13. מבלי לגרוע מטענת המשיבים שדין העתירה במתכונתה הנוכחית להימחק, להלן תגובה תמציתית לטענות החדשות המועלות על ידי העותרים.

14. עיקר ההודעה המעדכנת נועדה להציג, כך לטענת העותרים, כי בשנה החולפת חל גידול משמעותי ביבוא בשר מצונן לישראל, וכי אין עוד צורך אמיתי ביבוא עגלים חיים.

15. דא עקא, שהמסמכים שצירפו העותרים מוכיחים את ההיפך המוחלט. אמנם, מהדוחות שצירפו העותרים עולה כי חל גידול ביבוא בשר לישראל בשנה החולפת. יחד עם זאת, אנו למדים כי הגידול ביבוא בשר לא הביא להקטנת הצורך ביבוא עגלים חיים. נהפוך הוא, מהנתונים ניתן ללמוד כי הדרישה לבשר טרי הנשחט בישראל היא קשיחה ואף עלתה בשנה החולפת. הלכה למעשה, הגדלת היקף יבוא הבשר הביא להגדלת הצריכה המקומית של בשר בקר, אך לא היה בו להקטין את הביקוש לבשר טרי הנשחט בישראל (מכל הטעמים והיתרונות הגלומים בבשר טרי הנשחט בישראל), אפילו שנטען בדוח שהוא יקר יותר באופן משמעותי. וכך נאמר בדוח הרשות להגבלים עסקיים בעניין "בחינה של ענף בשר הבקר הטרי" (נספח מס' 28 שצורף להודעת העדכון של העותרים. שם בסעיף 6 לדוח):

"נראה כי הגדלת היקף היבוא של בשר בקר טרי לא הביאה לצמצום משמעותי של היקף הבשר הנמכר מייצור מקומי. כלומר, נכון לעת זו, יבוא הבשר הביא לגידול בהיקף צריכת הבשר הטרי בישראל."

16. הדבר אף עולה בקנה אחד עם נתוני השירותים הווטרינריים, לפיהם יבוא מקנה גדל בשנת 2016 (לעומת נתוני שנת 2015. נספח 32 שצורף להודעת העדכון של העותרים).

17. מכאן אנו למדים, על התועלות ביבוא עגלים למשק, שבין היתר, על פי נתוני הרשות להגבלים עסקיים, רוב בשר הבקר הכשר הנצרך בישראל הינו מייצור מקומי. יתרה מכך, מצביע הדוח על כך: **שסוגי מזונות מהחי אחרים אינם מהווים תחליף לבשר בקר (לרבות עוף, צאן או חזיר); בשר בקר לא כשר לא מהווה תחליף לבשר כשר; בשר בקר קפוא או בשר מופשר לא מהווים תחליף קרוב לבשר טרי (שם בסעיף 3.1 לדוח).**

18. לצד תועלות אלה למשק ולצרכנים, יש לחזור ולהדגיש, **כי במבחן המידתיות אותו מבקשים להחיל העותרים, הם מתעלמים לחלוטין מזכויות יסוד של המשיבים מכוח חוק יסוד חופש העיסוק**, כמו גם מהפגיעה בכל העוסקים בענף (יבואנים, מפטמים, בתי מטבחים, מגדלי תבואות, מכוני תערובת, ספקים, משווקים וכד'). המשיבים יפנו בעניין זה לתגובתם לעתירה.

19. טענה נוספת בה הרחיבו העותרים בהודעתם, נסבה על התועלות לתחרות בשוק ולמחיר לצרכן מיבוא בשר בקר. בעניין זה טענו העותרים רבות על כך שמשלוחים חיים פוגעים בתחרות בשוק הבשר, על קיומו של דואופול בשוק הייצור המקומי (של המשיבים 8-11) ועל כך שאיסור יבוא משלוחים חיים יביא להפחתת המחיר לצרכן.

20. ראשית, טענות אלו, כפי שהובהר לעיל, נטענות על ידי העותרים מן הפה אל החוץ. זאת כפי העולה מעתירת העותרים בבג"צ 7516/16 לעיל. שם תקפו העותרים את כוונת המדינה להגברת התחרות בייצור המקומי והוזלת המחירים לצרכן, בין היתר, על ידי עידוד התחרות במקטע בתי המטבחים, וזאת בהתאם לאחת משתי המלצות דוח הרשות להגבלים עסקיים. **שם נטען, כי בשר בקר הינו מוצר המזיק לבריאות הציבור ואין כל הצדקה לנקוט בפעולות אשר נועדו להוזלת מחירו לצרכן, או להגברת צריכתו.**

21. שנית, אין בדוח רשות ההגבלים העסקיים המלצה כלשהי להפסקת יבוא משלוחים חיים לצורך הגברת התחרות, או הפחתת המחיר לצרכן. נהפוך הוא, צוין, כי הפחתת המכס הביאה לגידול במשלוחים החיים בהתאם להמלצת הצוות בראשות הגב' יעל אנדרון (שם בסעיף 2.1).

22. בכל הנוגע לטענות באשר להעדר פיקוח ואכיפה מצד המשיב 1, הרי שנספח 35 להודעת העדכון מוכיח את ההיפך הגמור. לאור מקרה תמותה חריג שארע בהובלה באוויר, **החליט מנהל השירותים הווטרינריים על הפסקה לאלתר של יבוא מקנה דרך האוויר עד להשלמת תחקיר האירוע ובחינת עמידת משלוחי היבוא באוויר בהוראות הממונה על היבוא והממונה על צער בעלי חיים, כאמור במכתבם מאותו יום.**

23. נבקש להוסיף עוד, כי לא ניתן להתעלם מהעובדה שדומה שהמניע העיקרי של העתירה דנן, אשר מצטרפת לשתי העתירות החדשות שהוזכרו לעיל, כמו גם לעתירות נוספות שהוגשו לאחרונה, דוגמת בג"צ 8858/16 המופנה כנגד המשיב 1, כמו גם ריבוי פניות בכתב אל המשיב 1, לא נועדו אלא להרפות את ידיו של המשיב 1, ולגרום לו לאסור גידול, או יבוא, או שיווק של בעלי חיים למאכל, כמו גם להיענות לכל גחמה של העותרים להכבדה בדרישות, או במתן רישיונות, ולו כדי "להוריד את העותרים מהגב". כל זאת, על ידי ארגונים בעלי מימון נרחב אשר מטרתם להביא לידי הפסקת צריכת הבשר למאכל, ואשר מבקשים לכפות על כלל האוכלוסייה השקפת עולם של אכילה צמחונית או טבעונית. יש עוד להדגיש, כי בפעילותם האמורה הם אלו המביאים לייקור צריכת הבשר לצרכן, לנוכח הלחץ הכבד שהם מפעילים על המשיב 1, אשר בסופו הוא מביא ליישום דרישות לא מידתיות.

24. לבסוף יש לציין, כי גם בחלוף שנה מאז הוגשה העתירה, אין בידי העותרים להצביע ולו על מדינה אחת בעולם בה קיים איסור לייבא עגלים. העותרים במסגרת תגובתם לטענות המשיבות ביקשו לערוך בעניין זה השוואה לפרקטיקה התקלאית של פיטום אווזים, אשר נאסרה. יחד עם זאת, אין דומה איסור פיטום אווזים, אשר היה אסור גם בשורה ארוכה של מדינות אחרות (ראו פסקה 18 בפסק דינה של כב' השופטת שטרסברג-כהן בעניין פיטום אווזים), ליבוא עגלים, שלא קיים איסור דומה במדינות אחרות בעולם, לא כל שכן במספר רב של מדינות כפי שהיה בעניין פיטום האווזים. אין גם כל מחלוקת שלא ניתן לערוך השוואה בין הסבל הרב שנגרם לאווזים מפיטום כפוי, העולה לאין שיעור על הסבל שנגרם מהובלת בעלי חיים, כמו גם לתועלות הרבות ביבוא עגלים, אשר בא לשרת ביקוש בסיסי ורחב למאכל בשר טרי, להבדיל מצריכת כבד אווז, אשר שימש כמעדן. לבסוף, לא ניתן להתעלם כי גם בהקשר של פרקטיקת פיטום אווזים הובעה גם עמדה אחרת על ידי כב' השופט אשר גרוניס, כתוארו אז, אשר שם דגש על הפגיעה בחופש העיסוק והסתמכות רבת השנים של העוסקים בדבר, כפי שהדבר בא לידי ביטוי גם בעתירה דנן בהקשר של המשיבים, אשר עוסקים ביבוא, או בפיטום, משך עשרות שנים.

גיל להב, עו"ד

רישיון מס' 21417

ב"כ המשיבים 4-7

היום: 17.1.17

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעניין

העותרות

1. תנו לחיות לחיות ע"ר 580176832
 2. אנונימוס – עמותה לזכויות בעלי-חיים
- שתיהן באמצעות עו"ד יוסי וולפסון ו/או נטע יגר ו/או לימור קרוכמל-שניידר ו/או שגיב לוי מהמחלקה המשפטית של תנו לחיות לחיות רחוב דב פרידמן 8, ת.ד. 3602, רמת-גן 52136 טל': 03-6241776, פקס': 03-6241779
 נייד (עו"ד וולפסון): 052-2598773

נגד

המשיב

מנהל השירותים הווטרינרים
 באמצעות ב"כ מפרקליטות המדינה
 רחוב צלאח אלדין 29, ירושלים
 טל': 02-6466590, פקס: 02-6467011

עתירה לצו על-תנאי

מוגשת בזאת עתירה לצו על-תנאי, המופנה אל המשיב, ואשר מורה לו לנמק, אם יחפוץ בכך:

- א. מדוע לא יתנה את האישורים של בתי מטבחיים לפי תקנות מחלות בעלי חיים (יבוא בשר), תשל"ד-1974, ואת יבוא הבשר מבתי מטבחיים אלו, בקיומם של סטנדרטים מזעריים לצמצום סבלם של בעלי-חיים בהובלה, בהחזקה בבית המטבחיים ובשחיטה, בדומה לנהלים הקיימים בישראל ובהתאם לסטנדרטים של ארגון בריאות בעלי-החיים הבינלאומי (ה-OIE).
- ב. בכלל זה, מדוע לא יתנה את האישורים של בתי מטבחיים לפי תקנות מחלות בעלי חיים (יבוא בשר), תשל"ד-1974, ואת יבוא הבשר מבתי מטבחיים אלו, בכך שהם אינם עושים שימוש בשיטת התלייה בהכרה (shackling and hoisting) בה בעל החיים נתלה באוויר במהופך מיד לאחר השחיטה ובטרם איבד את הכרתו.

ואלה נימוקי העתירה

1. עתירה זו באה על רקע חשיפה של שיטות אכזריות ומצמררות לשחיטת עגלים עבור השוק הישראלי בשורה של בתי מטבחיים באמריקה הלאטינית, הפועלים בהיתר של המשיב ותחת פיקוח מטעמו: הפועלים מפילים את העגלים או מטיחים אותם לרצפה, ומקבעים את ראשם באמצעות קרס המוחדר לאפם ובאמצעות אביזר דמוי קלשון. מיד אחרי חיתוך גרונם של העגלים, מניפים אותם למסוע עילי, ממנו הם תלויים ברגל אחת בלבד. העגלים נשארים בהכרה זמן ממושך כשהם תלויים כך, ובזמן זה חותכים בהם ומנתקים את חוט השדרה באמצעות דוקרן (מה שלא גורם לאבדן הכרה). את הפעולות לעיבוד הגופה מתחילים בלי לוודא שהעגל איבד את הכרתו ומת.

2. שיטות אלו אסורות לפי הנהלים בישראל, כמו גם לפי הסטנדרט הבינלאומי המקובל, כפי שנקבע בידי ארגון בריאות בעלי-החיים הבינלאומי.
3. כאמור, המשיב בודק את בתי המטבחיים בחו"ל, מפקח עליהם וקובע תנאים לעבודתם – והכול כתנאי לכך שישחטו עבור השוק הישראלי. בהיתרים שהמשיב מעניק לבתי מטבחיים אלו הוא מוסמך לקבוע תנאים ולשנותם מעת לעת. הן לפי הכללים הפסוקים של המשפט המינהלי והן לפי הוראה חקוקה ספציפית, מחויב המשיב לשקול שיקולים של צער בעלי-חיים במסגרת מתן ההיתרים וקביעת תנאיהם.
4. עתירה זו מכוונת לכך שהמשיב יישם שיקולים של צער בעלי-חיים בנוגע להיתרים אלו, ובין היתר יאסור על השיטות האכזריות שתועדו, ויחייב עמידה בסטנדרטים בינלאומיים מקובלים.

העובדות

הצדדים לעתירה

5. העותרות הן עמותות להגנת בעלי-חיים, מהוותיקות והמרכזיות בישראל. העותרת 1 נוסדה בשנת 1994, והעותרת 2 בשנת 1990. שתי העותרות עוסקות בפעילות ציבורית נרחבת להגנת בעלי-חיים במגוון תחומים, לרבות בהליכים משפטיים שונים. העותרות, כלשונו של כב' השופט רובינשטיין, הן מעין אפטרופוסים, המהפכים בענייניהם של בעלי-החיים ודורשים את טובתם בבתי-המשפט (בג"ץ 466/05 ריז נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה, החלטה מ-23.2.2005). כלשונה של השופטת גרסטל, נשיאת בית-משפט מחוזי מרכז, ארגונים כגון העותרות הם מי שמביעים את קולם של בעלי-החיים ומייצגים את זכויותיהם החוקיות בבתי-המשפט (ת"א (מרכז) 74789-12-11 הטכניון נ' אל-על, החלטה מ-1.7.2012).
 6. המשיב מחזיק בסמכויות לפי תקנות מחלות בעלי חיים (יבוא בשר), תשל"ד-1974, אשר יפורטו בפרק המשפטי של העתירה. בתמצית: יבוא בשר לישראל מותנה באישורים מטעם המשיב: נדרש אישור לבית המטבחיים עצמו. נדרש היתר לכל יבוא של בשר גם מבית מטבחיים שאושר. המשיב הוסמך להתנות את האישורים הללו בתנאים. וטרינר מטעם המשיב מפקח בשטח על פעילות בתי המטבחיים בחו"ל.
- בהפעלת סמכויותיו אלו, על המשיב לשקול שיקולים של מזעור סבלם של בעלי-חיים. אם לא די לעניין זה בעקרונות המשפט המינהלי, ובהלכות שנקבעו בפסיקה, הרי שפקודת מחלות בעלי-חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, מסמיכה את המשיב לשקול לעניין סמכויותיו אלו שיקולים של צמצום הפגיעה בבעלי-חיים.
- למשיב גם סמכויות נרחבות לפי חוק צער בעלי-חיים.

ההתעללות בעגלים בבתי מטבחיים באמריקה הלאטינית המייצאים לישראל

7. לידי העותרות הגיעו צילומים מחמישה בתי מטבחיים בשלוש מדינות באמריקה הלאטינית, המייצאים לישראל. הצילומים הם צילומים של שחיטה כשרה, ומהמידע שבידי העותרות עולה שהבשר של בעלי-החיים הנשחטים מיועד לשוק הישראלי.
- מצורפים שני סרטונים ובהם תמצית הצילומים: סרטון ארוך יותר, וסרטון קצר ובו דוגמאות מייצגות מתוך הסרטון הארוך.
- תקליטור ועל גביו הסרטונים ובהם תמצית הצילומים מצורף לעתירה כנספח ע/1.
- ניתן לצפות בסרטונים גם בקישור: <http://goo.gl/9x5lGo>

בג"ץ 16/7516

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

בעניין:

תנו לחיות לחיות (ע"ר)
באמצעות עו"ד יוסי וולפסון ו/או נטע יגר ו/או לימור
קרזכמל-שניידר ו/או שגיב לוי
מהמחלקה המשפטית של תנו לחיות לחיות
רחוב דב פרידמן 8, ת.ד. 3602, רמת-גן 52136
טל': 03-6241776, פקס': 03-6241779
נייד (עו"ד וולפסון): 052-2598773

העותרת

- נגד -

1. שר הכלכלה והתעשייה

המשיב

2. שר החקלאות ופיתוח הכפר

משיבים פורמאליים

3. שר הבריאות

4. השר להגנת הסביבה

כולם באמצעות ב"כ מפרקליטות המדינה
רחוב צלאח א-דין 31, ירושלים 9711054
טל': 02-6466590 פקס': 02-6467011

עתירה למתן צו על-תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על-תנאי המופנה אל המשיב 1 (להלן: "המשיב"), ואשר מורה לו ליתן טעם, אם יחפוץ בכך, מדוע לא יבטל הקצאה של 30 מיליון ₪, שמשדרו מייעד כסובסידיה לסיוע לבתי מטבחים לבני בקר.

כל ההדגשות בעתירה זו הוספו, אלא אם צוין במפורש אחרת.

א. העתירה בתמצית

1. עניינה של עתירה זו בהחלטה שקיבל המשיב, להעניק סובסידיה בסך כולל של 30 מיליון ₪ לבתי מטבחים. כל זאת בנימוק (הבלתי מבוסס, כפי שנראה) של הגברת התחרותיות בענף בשר הבקר הכשר הטרי בישראל, והוזלת המחיר לצרכן.
2. מדובר בהחלטה נטולת כל היגיון מעשי וכלכלי, המנוגדת לשכל הישר, ואשר לה השלכות חמורות, שליליות ובלתי הפיכות, המתבטאות בגרימת סבל בלתי יתואר למספר רב של בעלי-חיים, והקצאת כספי ציבור לתעשייה הפוגעת בסביבה ולמוצר הפוגע בבריאות הציבור ומסכן אותה. ההשלכה לגבי בעלי-חיים היא הגברת המשלוחים החיים האכזריים של בני-בקר מרחבי העולם לישראל – על-מנת שיישחטו בבתי המטבחים שיורחבו במימון ציבורי.
3. החלטת המשיב סותרת את מדיניותם של מספר משרדי ממשלה, אשר נסמכת על ידע מדעי ותואמת גישות בינלאומיות.
4. מדובר בשימוש אבסורדי בכספי ציבור, בניגוד לכל שיקול מדיניות סביר:

- א. התמיכה להקמת בתי מטבחיים חדשים או הרחבת בתי מטבחיים קטנים נועדה לכאורה להגביר את התחרות בשוק הבשר הטרי. אולם מדובר בצעדים לא מעשיים, כפי שעולה גם מניתוח שנערך במשרד המשיב. הפחתת הריכוזיות בענף כבר הושגה על-ידי הרחבת יבוא הבשר הטרי מבתי מטבחיים בחו"ל;
- ב. מבחינת יוקר המחיה, הקמת בתי מטבחיים חדשים לא תוריד את מחירי בשר הבקר, שכן יש טעמים אובייקטיביים לכך שבשר בקר משחיטה בישראל יקר יותר מבשר בקר מיובא;
- ג. מבחינת צער בעלי-חיים, הקמת בתי מטבחיים חדשים בארץ תגדיל את המשלוחים החיים האכזריים של בעלי-חיים מחו"ל – בניגוד למדיניות הממשלה, ותוך התעללות קשה;
- ד. מבחינת בריאות הציבור, סובסידיה לתעשיית בשר הבקר היא סובסידיה מזיקה, שתומכת בתעשייה המייצרת מזון החשוד כמסרטן, ושדוע כמגביר את הסיכון למחלות לב וכלי דם. ההמלצה של משרד הבריאות היא לצמצם את הצריכה של בשר בקר;
- ה. גם מבחינה סביבתית סובסידיה לתעשיית בשר הבקר היא סובסידיה מזיקה, שכן מדובר באחת התעשיות המזיקות ביותר לסביבה, לרבות בהקשר של שינוי האקלים. הגדלת היקף תעשיית הפיטום של בקר (מיובא) בישראל כרוכה בזיהום ובמטרדים. עמדת המשרד להגנת הסביבה היא שאין לעודד צריכה של בשר בקר.
5. דומה שאף אחד מהשיקולים הללו לא נשקל כהלכה בהקצאה האמורה. **מדובר, הלכה למעשה, בהחלטה שתעביר כספי ציבור לכיסם של תאגידים פרטיים בניגוד לאינטרס הציבורי.**

ב. הצדדים לעתירה

6. העותרת, עמותת "תנו לחיות לחיות" היא עמותה להגנת בעלי-חיים, מהוותיקות והמרכזיות בישראל. כלשונו של כב' השופט רובינשטיין, העותרת היא מעין אפוטרופוס, המהפך בענייניהם של בעלי-החיים ודורש את טובתם בבתי-המשפט (בג"ץ 466/05 רייז נ' **המועצה הארצית לתכנון ולבניה**, החלטה מ-23.2.2005). כלשונו של השופט גרסטל, ארגונים כגון העותרת הם מי שמביעים את קולם של בעלי-החיים ומייצגים את זכויותיהם החוקיות בבתי-המשפט (ת"א (מחוזי מרכז) 54789-12-11 **הטכניון נ' אל-על**, החלטה מ-1.7.2012).
7. המשיב, שר הכלכלה והתעשייה, הוא רשות ציבורית, המתווה את המדיניות הכלכלית של מדינת ישראל. בסמכותו להעניק סיוע כספי לגופי תעשייה שונים בעזרת מרכז השקעות.
8. המשיב 2, שר החקלאות ופיתוח הכפר, הוא רשות ציבורית האמונה, בין היתר, על חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994, ואכיפתו, וכן על מניעת הפצת מחלות שמקורן בבעלי-חיים.
9. המשיב 3, שר הבריאות, הוא רשות ציבורית, האמונה על בריאות הציבור והתוויית מדיניות תזונה לאומית הכוללת הנחיות לתזונה מיטיבה, הימנעות מתזונה המסכנת את הבריאות ועוד.
10. המשיב 4, השר להגנת הסביבה, הוא רשות ציבורית, האמונה על הגנת הסביבה, והתוויית מדיניות שימוש בר-קיימא במשאבי טבע, קיימות ודאגה לדורות הבאים.